

УЧЕНЫЕ ЗАПИСКИ

ТАВРИЧЕСКОГО
НАЦИОНАЛЬНОГО УНИВЕРСИТЕТА
им. В. И. Вернадского

Том 17(56). № 2
БИОЛОГИЯ, ХИМИЯ

Симферополь
2004

УЧЕНЫЕ ЗАПИСКИ
ТАВРИЧЕСКОГО НАЦИОНАЛЬНОГО
УНИВЕРСИТЕТА
им. В.И. Вернадского

Том 17 (56) № 2:

Серия «Биология, химия»

Симферополь,
Таврический национальный университет
им. В.И. Вернадского
2004
Журнал основан в 1918 г.

ISBN 5-7763-9818-5

Журнал зарегистрирован 23 ноября 1999 года
Серия КМ № 534

Редакционная коллегия:

Багров Н. В. – главный редактор
Бержанский В. Н. – заместитель главного редактора
Ена В. Г. – ответственный секретарь

Редакционный совет серии «Биология, химия»

Биологические науки

Юрахно М. В., доктор биологических наук, профессор, ТНУ
(гл.редактор выпуска)
Загороднюк И.В., кандидат биологических наук, Ужгородский университет
Дулицкий А.И., кандидат биологических наук, Крымская противочумная станция
Коренюк И. И., доктор биологических наук, профессор, ТНУ
Бугара А.М., доктор биологических наук, профессор, ТНУ
Сидякин В. Г., доктор биологических наук, профессор, ТНУ
Темурьянц Н.А., доктор биологических наук, профессор, ТНУ
Коношенко С. В., доктор биологических наук, профессор, ТНУ

© Тавріческий національний університет, 2004 г.

Подписано в печать 08.06.2004. Формат 60x84 2/3 усл. изд. л. 10,6. Тираж 500. Заказ № 18/б.

Отпечатано в информационно-издательском отделе ТНУ.

Проспект Вернадского, 4, г. Симферополь, 95007

„Ученіє запіскі Тавріческого національного універсітета ім. В. І. Вернадського”

Науковий журнал. Серія «Біологія, хімія». Том 17 (56). №2.

Сімферополь, Таврійський національний університет ім.. В.І.Вернадського, 2004

Журнал заснований у 1918 р.

Адреса редакції: вул. Ялтинська, 4, м. Сімферополь, 95007

Надруковано у інформаційно-видавницькому відділі Таврійського національного університету ім.
В.І.Вернадського. Проспект Вернадського, 4, м. Сімферополь, 95007

СОДЕРЖАНИЕ

ОБЩИЕ ПРОБЛЕМЫ	3-32
Лобков В. А.	
ПРИЧИНЫ И ОСОБЕННОСТИ ДИНАМИКИ АРЕАЛОВ НЕКОТОРЫХ МЛЕКОПИТАЮЩИХ	3
Волох А. М.	
ЗНАЧЕННЯ БІОГЕОГРАФІЧНИХ ОСТРОВІВ У ФОРМУВАННІ ПОПУЛЯЦІЙ ДЕЯКИХ ССАВЦІВ ТА ПУЛЬСАЦІЇ МЕЖ АРЕАЛІВ	12
Селюнина З. В., Москаленко Ю. А.	
ПРИРОДООХРАННЫЕ ТЕРРИТОРИИ КАК ОСТРОВА ЕСТЕСТВЕННОГО БИОРАЗНООБРАЗИЯ (НА ПРИМЕРЕ ЛЕСОСТЕПНЫХ УЧАСТКОВ ЧЕРНОМОРСКОГО ЗАПОВЕДНИКА)	23
Наглов В. А.	
ВЛИЯНИЕ ИЗМЕНЕНИЯ КЛИМАТА НА МЕЛКИХ МЛЕКОПИТАЮЩИХ	27
МЕТОДИКА ИССЛЕДОВАНИЙ	33-81
Загороднюк І. В.	
ГІРСЬКІ РЕГІОНИ ЯК ЗОНИ НАЙВИЩОГО ВИДОВОГО БАГАТСТВА НАЗЕМНИХ ХРЕБЕТНИХ УКРАЇНИ	33
Дулицкий А. И., Коваленко И. С.	
ГІС-ИНВЕРТИРОВАНИЕ МАТЕРИАЛОВ БАЗЫ ДАННЫХ В ОТНОШЕНИИ НАДВИДА SYLVAEUS SYLVATICUS (S. ARIANUS+S. URALENSIS)	39
Зоря О. В., Крамаренко С. С.	
МОДЕЛЬ КОРОТКОТЕРМІНОВОГО ПРОГНОЗУВАННЯ ВЕЛИЧИН ОБЛІКУ МИШОПОДІБНИХ ГРИЗУНІВ ПІВНІЧНОГО СХОДУ УКРАЇНИ	45
Каштальян А. П.	
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МЕТЕОДАННЫХ ДЛЯ ПРОГНОЗИРОВАНИЯ ОСЕННЕЙ ЧИСЛЕННОСТИ РЫЖЕЙ ПОЛЕВКИ (CLETHRIONOMYS GLAREOLUS) И УЛОВИСТОСТИ ОБЫКНОВЕННОЙ БУРОЗУБКИ (SOREX ARANEUS) В ЛЕСНЫХ ЭКОСИСТЕМАХ БЕРЕЗИНСКОГО ЗАПОВЕДНИКА	50
Жила С. , Шквирия М.	
ПОПЕРЕДНІ РЕЗУЛЬТАТИ СЛІДОВОГО ТА ВІЗУАЛЬНОГО МІЧЕННЯ ВОВКІВ (CANIS LUPUS) В ПОЛІСЬКУМУ ПРИРОДНОМУ ЗАПОВІДНИКУ	58
Ткач Г. Е., Наглов В. А.	
СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ОДНО- И МНОГОСУТОЧНЫХ УЧЕТОВ ЧИСЛЕННОСТИ МЕЛКИХ МЛЕКОПИТАЮЩИХ НА ЛОВУШКО-ЛИНИЯХ	61
Гольдин П. Е.	
ПОСТЭМБРИОНАЛЬНЫЙ РОСТ И ОКОСТЕНЕНИЕ СКЕЛЕТА ПЕРЕДНЕЙ КОНЕЧНОСТИ МОРСКОЙ СВИНЫ (PHOCOENA PHOCOENA (LINNAEUS, 1758)) АЗОВСКОГО И ЧЕРНОГО МОРЕЙ	66

ИССЛЕДОВАНИЯ ГРУППИРОВОК	82-129
Кондратенко О., Загороднюк І.	
СКЛАД І СТРУКТУРА СХОЖОСТІ МІКРОТЕРІОФАУН ЗАПОВІДНИХ ДІЛЯНОК СХІДНОЇ ЧАСТИНИ УКРАЇНИ	82
Еєстаф'єв И. Л.	
ЗОНАЛЬНО-БИОТОПИЧЕСКОЕ РАСПРЕДЕЛЕНИЕ МЕЛКИХ МЛЕКОПИТАЮЩИХ КРЫМА	90
Тищенко В. М.	
ПІЗНЬОЛІТНІ СКУПЧЕННЯ КАЖАНІВ (CHIROPTERA) У ПІДЗЕМЕЛЛЯХ ПОДІЛЛЯ	98
Коханець М. І., Хоєцький П. Б.	
РАТИЧНІ В УМОВАХ НПП "СКОЛІВСЬКІ БЕСКИДИ"	105
Ружиленко Н. С.	
ХИЩНЫЕ МЛЕКОПИТАЮЩИЕ ОСТРОВНЫХ ТЕРРИТОРИЙ СРЕДНЕГО ПРИДНЕПРОВЬЯ	109
Роженко Н. В.	
ДИНАМИКА И СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ФАУНЫ ХИЩНЫХ МЛЕКОПИТАЮЩИХ В ДЕЛЬТАХ ДНЕСТРА И ДУНАЯ	115
Колесников М. А., Кондратенко А. В.	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ПОПУЛЯЦИЙ РЕДКИХ ХИЩНЫХ МЛЕКОПИТАЮЩИХ СЕМЕЙСТВА MUSTELIDAE НА ЮГО-ВОСТОКЕ УКРАИНЫ	121
ИССЛЕДОВАНИЯ ФАУНЫ	130-159
Шешурак П. Н.	
ПЕРСПЕКТИВЫ ИЗУЧЕНИЯ ТЕРИОФАУНЫ НА ТЕРРИТОРИИ ПРОЕКТИРУЕМЫХ НА ЧЕРНИГОВЩИНЕ НАЦИОНАЛЬНЫХ ПАРКОВ	130
Сребродольська Є. Б., Дикий І. В., Мисюк В. О.	
ТЕРІОФАУНА ШАЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ	134
Ситникова Е. Ф.	
ХИЩНЫЕ МЛЕКОПИТАЮЩИЕ БИОСФЕРНОГО ЗАПОВЕДНИКА «БРЯНСКИЙ ЛЕС» (РОССИЯ, БРЯНСКАЯ ОБЛАСТЬ)	144
Самчук М. Г., Сагайдак А. В., Смаголь В. М.	
МИСЛИВСЬКА ТЕРІОФАУНА РЕГІОНАЛЬНОГО ЛАНДШАФТНОГО ПАРКУ "МІЖРІЧИНСЬКИЙ"	151
Башта А.-Т. В.	
ВІДОВИЙ СКЛАД РУКОКРИЛИХ (CHIROPTERA) ЗАПЛАВНИХ ЛІСІВ БОРЖАВИ (ЗАКАРПАТТЯ)	154

ИССЛЕДОВАНИЯ ВИДОВ	160-202
Tytar V., Hammer M.	
MONITORING WOLF (<i>CANIS LUPUS L.</i>) IN THE «KINBURNSKA KOSA» REGIONAL LANDSCAPE PARK.....	160
Боровик Е. Н.	
ДИНАМИКА ПЛОТНОСТИ РАСПРЕДЕЛЕНИЯ СЕМЕЙНЫХ УЧАСТКОВ СУРКА СТЕПНОГО (MARMOTA BOVAC MULLER, 1776)	171
Токарский В. А.	
ИСТОРИЧЕСКОЕ ИЗМЕНЕНИЕ АРЕАЛА И ЧИСЛЕННОСТИ СТЕПНОГО СУРКА (MARMOTA BOVAK MULL. 1776) В УКРАИНЕ	173
Скоробогатов Е. В., Атемасова Т. А., Атемасов А. А.	
ДИНАМИКА БОБРОВЫХ ПОСЕЛЕНИЙ В МЕЛИОРИРОВАННОЙ ПОЙМЕ	186
Арутюнян Л. С., Дулицкий А. И.	
КАННИБАЛИЗМ И ГЕНЕРАТИВНАЯ АКТИВНОСТЬ – КЛЮЧЕВЫЕ ПОПУЛЯЦИОННЫЕ АДАПТАЦИИ СЕРОЙ КРЫСЫ (<i>RATTUS NORVEGICUS BERK.</i>) ПО ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ПИЩЕВОГО РЕСУРСА ВО ВРЕМЯ СЕЗОННЫХ ПЕССИМИУМОВ	192
Тимошенков В. А.	
ЧЕРНЫЙ ХОРЬ И ПЕРЕВЯЗКА В ЗАПОВЕДНИКЕ ХОМУТОВСКАЯ СТЕПЬ	198
ВРАГИ, БОЛЕЗНИ, ПАРАЗИТЫ	203-215
Дідик Ю. М.	
ВИВЧЕННЯ ТРИХІНЕЛЬОЗУ ДИКИХ ССАВЦІВ В УКРАЇНІ	203
Бобкова О. А.	
РАСПРОСТРАНЕНИЕ КЛЕЩЕЙ КАК ЭКТОПАРАЗИТОВ РУКОКРЫЛЫХ В ПЕЩЕРАХ УКРАИНЫ	206
Денисова Е. В.	
ПОЗВОНОЧНЫЕ КАК ЕСТЕСТВЕННЫЕ ВРАГИ РУКОКРЫЛЫХ	212
АННОТАЦИИ	216
АННОТАЦІЇ	226
SUMMARY	235
СОДЕРЖАНИЕ	248